

Koonti palvelumuotoilukeskusteluista

Palveluverkkokeskusteluja käytiin yhteensä yhdeksän joulukuun 2021 ja helmikuun 2022 aikana. Varhaiskasvatuksessa käytiin keskustelut erikseen esimiesten ja muun henkilöstön osalta ja kummallakin lukiolla, Kimpisellä ja Lyseolla, oli omat keskustelut. Loput viisi keskustelua olivat perusopetuksen vastuualueittain Joutsenon, Kesämäen, Kimpisen, Lauritsalan ja Sammonlahden alueille. Keskusteluihin osallistui vastuualueiden rehtoreita ja muita esimiehiä, TVT-vastaavia, digitukihenkilöitä, opettajia sekä Saimaan Mediakeskuksen henkilöstöä.

Jokaisessa palveluverkkokeskustelussa nousi esiin verkkoyhteyksiin liittyvät ongelmat. Osassa kouluista ongelmat ovat koulun ulkopuolisten yhteyksien ongelmia, jotka ilmenevät yhteyden pätkimisenä ja hitautena. Osassa kouluista ongelmat ovat sisäverkon puutteellista kattavuutta ja liiallista kuormittumista. Varhaiskasvatuksen keskustelussa nousi esiin verkkoyhteyden tarpeellisuus myös toimipisteiden piha-alueella työn luonteen vuoksi. Ongelmista oli ilmoitettu eteenpäin Meitalle, mutta niitä ei saatu ratkaistua pysyvällä tavalla. Verkkoyhteyksien kartoitus ulkoisessa ja sisäisessä verkossa sekä ratkaisujen etsiminen luotettavan verkkoyhteyden saamiseksi nousi keskeiseksi kehittämiskohteeksi jokaisella alueella.

Tällä hetkellä jokainen toimipiste on hoitanut oppilaiden laitehankinnat itsenäisesti ja käytössä on monenlaisia laitteita. Osassa toimipisteitä oppilaat saavat henkilökohtaiset laitteet koulusta käyttöönsä, joita voivat käyttää myös kotona, ja osassa laitteita käytetään yhteiskäyttöisesti koulupäivän aikana. Varhaiskasvatuksessa sekä 1. ja 2. luokilla käytössä oli pääsääntöisesti iPadit. Alakoulun 3.-6- luokalla koulut siirtyvät käyttämään Chromebookia, mutta ajankohta vaihtelee kouluittain. Yläluokilla käytössä on lähtökohtaisesti Chromebookit. Lukioihin on hankittu oppivelvollisuuden laajentumisen myötä Windows-tietokoneita, joista saadut käyttökokemukset ovat myönteisiä. Kesämäen palveluverkkokeskustelussa nousi esiin, että iPad vaatii ylläpitoa kymmenkertaisesti Chromebookin ylläpitoaikaan verrattuna. iPadit toimivat yhteiskäytössä hyvin, jos yksittäinen opettaja vastaa ja huolehtii omassa opetuksessaan käytettävien laitteiden ylläpidosta.

Monessa toimipisteessä laitekanta on ikääntynyttä ja on tullut tarvetta hankkia toiminnoiltaan vanhojen laitteiden kanssa yhteensopivia uusia laitteita. Useilla toimipisteillä ole tällä hetkellä ole ajantasaista laiterekisteriä, joten tarkalleen ei tiedetä toimivien, olemassa olevien laitteiden määrää. Yhteishankinnan järjestäminen jakoi keskusteluissa mielipiteitä. Yhteishankinta koettiin puoltavissa puheenvuoroissa mahdollisesti edullisemmaksi isompien hankintamäärien ja hankintaan kuluvan työajan suhteen, sekä laitekantaa eri toimipisteissä yhdenvertaistavaksi, jolloin kaikilla oppilailla on sama laiteosaaminen siirryttäessä koulutasolta toiselle. Yhteishankintaa vastustavissa puheenvuoroissa haluttiin hankintaraha toimipisteille ja mahdollisuus päättää itsenäisesti minkälaista laitteistoa tarvitaan opetuksen toteuttamiseen. Yhteishankintaan toivottiin toimipistekohtaista laitteiden valintamahdollisuutta ennakkoon kilpailutetuista laitteista, yhteensopivuuden huomioimista nykyisten laitteiden kanssa sekä kilpailutuksessa huomioitavan, ettei hinta ole ainoa valintaperuste. Nykyisin käytössä oleva laitehankintaraha 50 € /oppilas/lukuvuosi koettiin liian pieneksi, etenkin pienissä toimipisteissä.

Henkilöstön laitehankinnan linjaus Windows-laitteisiin puhutti useissa keskusteluissa ja jakoi mielipiteitä. Osa henkilöstöstä kokee Applen laitteet toiminnoiltaan Windows-laitteita paremmiksi ja halusivat jatkossakin käyttää Applen laitteita. Keskusteluissa tuli esiin Windows-laitteiden kehittyminen ja käytettävyyden paraneminen, jonka vuoksi ne nähtiin hinta-laatu-suhteeltaan varteen otattavaksi vaihtoehdoksi Applen-laitteille. Esiin nousi myös huomio luokkatilojen laitteiden ja opettajan kannettavan tietokoneen yhteensopivuudesta, kun uusitaan laitekantaa.

Parissa palveluverkkokeskustelussa nousi esiin kysymys siitä, minkä on riittävä TVT-osaamisen taso henkilöstöllä ja oppilailla. Koulutustoiveet suuntautuivat pääsääntöisesti arjessa käytettävien laitteiden ja sovellusten käyttöön, mutta myös ohjelmointiosaamiseen ja TVT:n pedagogiseen osaamiseen.

Koulutustoiveita esitettiin esimerkiksi Smart-älytaulujen toiminnoista, kielten kuunteluohjelmien editoinnista, sähköposti ja etäopetussovellusten käytöstä, Wilman käyttötoiminnoista, jne. Koulutusten toivottiin olevan lyhytkestoisia ja työn ohessa toteutettavia muutaman tunnin jaksoja. Koulutusten toistuvuus säännöllisesti samoista, arkisista aiheista pidettiin tärkeänä henkilöstön vaihtumisen ja kertausten vuoksi.

Saimaan Mediakeskuksen TVT-tukijärjestelmä koettiin hyväksi ja toimivaksi. TVT-vastaavien ja digitukihenkilöiden apu toimipisteissä sai kiitos ja se koettiin tärkeäksi. Digitukihenkilöille toivottiin pidempiä ja pysyvämpiä palvelussuhteita, jotta joka lukuvuosi ei tarvitsisi aloittaa yhteistyötä alusta. Digituen määräaikaisten palvelusuhteiden päättymispäivää toivottiin siirrettäväksi kesäkuulle, jolloin he ehtisivät huoltaa laitteet lukuvuoden päätyttyä valmiiksi ennen seuraavan lukuvuoden alkua. Saimaan Mediakeskuksen tukisivut olivat monelle käyttäjälle vielä uusi asia ja niiden markkinointi käyttäjille koettiin tärkeäksi.

Kehittämiskohteiden nostot alueittain

Joutsenon alue

1. Väistötilojen verkkoyhteyden parantaminen mobiilidatalla (Korvenkylä)?
2. Laitetarpeiden kartoitus, hankintatoiminnan linjaaminen ja kehittäminen
3. Älytaulujen takuuhuolto (Joutseno)
4. Laiteinventaarin tekeminen ja sen ajan tasalla pitäminen
5. Digitukihenkilön määräaikaisuuden pidentäminen lukuvuoden päätöstä pidemmälle

Kesämäen alue

1. W-verkon kehittäminen
2. Ala- ja yläkoulun hankintayhteistyön kehittäminen
3. Laitteet oppilaiden käyttöön laiteen elinkaarenmukaiseksi käyttöajaksi
4. Keskitetyn tarjouspyyntöjärjestelmän kehittäminen ja hankintayhteistyötä, mutta toimipistekohtainen valinnanvapaus
5. Digituen saavutettavuuden kehittäminen

Kimpisen alue

1. Verkkoyhteyksien ongelmien selvittäminen ja korjaaminen
2. Luokkien laitteiston yhdenmukaistaminen
3. Yhteishankinnan kehittäminen toimipistekohtaisella vapaudella valita laitteet
4. Sijaisille lainatietokoneiden hankinta, joissa käyttäjätunnukset verkkopalveluihin
5. Sijaisille Wilma-tunnusten nopeampi saaminen
6. Digiavustajana palvelussuhteen pidentäminen ja työnkuvan selventäminen opetushenkilöstölle

Lauritsalan alue

1. Verkkoyhteyksien tarkistus ja parantaminen
2. Sisäisten verkkojen kattavuuden ja toiminnan kehittäminen
3. Lähituen saatavuuden varmistaminen

4. Laitteiden hankintaverkoston kehittäminen
5. Laiteyhteensopivuuden ja käyttöjärjestelmien yhteensopivuuden huomioiminen hankinnoissa
6. Laitteiden käyttöopastukset ja toimivuuden varmistaminen

Sammonlahden alue

1. Verkkoyhteyksien kartoitus ja parantaminen
2. Verkkotulostuksen ongelmien ratkaiseminen
3. Vapaaehtoisen yhteishankintamalline kehittäminen
4. Yhteistyön kehittäminen laitehankinnoissa alakoulun ja yläkoulun välille

Varhaiskasvatus

1. Verkkoyhteyksien kartoitus ja korjaukset
2. Laitekartoitus ja laitetarpeiden kartoitus
3. Laitteille hankintamäärärahan määrittäminen
4. TVT-osaamisen kartoittaminen ja TVT-koulutuskalenterin suunnittelu
5. Lyhyiden opastusvideoiden ja kirjallisten ohjeiden laatiminen
6. TVT-vastaavalle työajan varaaminen

Kimpisen lukio

1. Verkon kattavuuden ja kapasiteetin tarkistaminen
2. Luokkien laitevarustelun tarkistus ja käytön ohjeistaminen
3. Tunnistautumisjärjestelmän kehittäminen, ulkopuolelta tulevien osapuolisten sovellusten kirjautuminen
4. Uudistusten aikatauluttaminen ja käyttöönottokoulutukset
5. Koulutusmateriaalipankin luominen, jossa lyhyitä, selkeitä opastuksia kuvin ja videoin
6. Sovelluskohtaisia koulutuksia ja ongelmien ratkomista
7. TVT-osaamisen lähtötason kartoitus ja tarvittavien TVT-taitojen opiskelun suunnittelu

Lyseon lukio

1. Verkko-ongelmien kartoitus ja korjaukset
2. Laiterekisterin päivitys
3. Laitteiden kunnan tarkistaminen säännöllisesti
4. Wilman analytiikan käyttöönottaminen
5. Käytössä olevien oppimateriaalien kartoitus kurseittain ja laadun arvioiminen
6. Ohjelmistokohtaisia koulutuksia /työpajoja eri ominaisuuksiin perehtyen